

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 28.11.2024 nr 1.2-1/3027-1/

Meie 09.01.2025 nr 5.2-2/35575-2

Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse
eelnõu väljatöötamise kavatsuse tagasiside

Sotsiaalkindlustusametile (SKA) on esitatud arvamuse avaldamiseks **sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsus suure abivajadusega laste toetamiseks**. SKA tutvus seaduseelnõu väljatöötamise kavatsusega (VTK) ja esitab selle kohta järgmise arvamuse.

1. Teeme ettepaneku eelnõu väljatöötamisel läbi arutada kasutatavad terminid. Näiteks on VTK sihtrühma juures mainitud kompleksprobleemidega ja suure abivajadusega lapsi, kuid ebaselgeks jääb, kas tegemist on ühe suure või kahe erineva sihtrühmaga. Meie ettepanek oleks, et kompleksprobleemidega lapse asemel võiks kasutada terminit mitmekülgse abivajadusega laps. Mõiste kompleksprobleemidega laps kujunes arusaamast, et lapsel on justkui probleeme mitmes eluvaldkonnas – tervis, haridus, sotsiaalsed oskused, suhted, jms. Täna räägitakse aga lapse abivajadusest mitmes eluvaldkonnas.
2. Arutelu väärib, kas kitsaskohtade lahenduseks peaks olema kinnise lasteasutuse teenuse (KLAT) ümberkujundamine või selle kõrvale uue teenuse loomine. Küsimus on nimelt selles, et kui senine KLAT soovitakse kujundada ümber nii, et see võimaldaks vabadust piirava teenuse kõrval ka sihtgrupi vajadustest lähtuva avatud teenuse pakkumist, siis tegemist ei oleks enam tänase KLAT-ga, vaid uue teenusega. Teiselt poolt võib nõustuda, et KLAT-i soovitakse alternatiivide puudumise tõttu paigutada noori, kellele see teenus pole täna mõeldud. Seejuures on täna ka vähe selliseid asendushooldusteenuse osutajaid, kes tuleks toime tõhustatud toega asendushooldusteenuse pakkumisega. Meile teadaolevalt on selliseid teenuseosutajaid neli.
3. Kuivõrd VTK on sõnastatud üldiselt ja täpsemad lahendused selguvad eelnõu väljatöötamise käigus, siis soovib SKA olla eelnõu koostamise juurde kaasatud, et saaksime hinnata m.h kaasnevate arendustööde vajadust, maksumust ja võimaliku ajagraafikut. Seejuures peame vajalikuks märkida, et teenuste diferentseerimisega võivad SKA-le kaasneda täiendavad ülesanded, mis omakorda võib kaasa tuua täiendava personali värbamise vajaduse. Täpsemad sellekohased prognoosid saame anda eelnõu väljatöötamiste käigus kui on selgunud kavandatavate muudatuste sisu ja ajagraafik.
4. Lisaks juba VTK-s kirjeldatule peame vajalikuks ära markeerida mõned KLAT teenusega kaasnevad praktilised tähelepanekud:
  - Hariduskorraldus. Teadaolevalt toimub KLAT-is viibivate laste/noorte hariduse küsimuste lahendamine tavapärasest erinevalt. Sellest tingituna vajaks läbi mõtlemist KLAT haridusmudel ja kuidas tagatakse kõigile teenusel viibivatele lastele ühtne ja sarnane hariduse kättesaadavus erinevate teenuse osutajate juures;
  - Õendusteenus. Seoses Maarjamaa Hariduskollegiumis osutatava KLAT-i viimisega Haridus- ja Teadusministeeriumi haldusalast Sotsiaalministeeriumi haldusalasse on tõstatunud küsimus, kas õendusteenuse võiks viia KLAT rahastuse alt välja ja korraldada selle rahastamine Tervisekassa kaudu (tervishoiuteenusena), sarnaselt hariduses korraldatud õendusteenusega;

- Töötajate arv. Täna on sotsiaalkaitseministri [20.12.2017 määruse nr 65](#) §-ga 2 ette nähtud nõuded kinnise lasteasutuse töötajate arvule, kuid praktikas on ette tulnud olukordi, kus miinimumnõuete täitmisest ei pruugi piisata. Näiteks kui kuueses rühmas vajab üks laps oma seisundi tõttu mõlema töötaja tähelepanu, siis võivad sellega kaasneda probleemid ülejäänud laste järelevalvega. Praktikas võib selliseid juhtumeid ette tulla olukorras, kus üks laps vajab rahustamist oma toas ja seda ei ole ühel töötajal sobilik (näiteks soost tulenevalt) üski teha. Samuti agressiivse lapse puhul, mis eeldab VERGE võtete kasutamist ja mida on alati soovituslik teha kahekesi;
  - Tervisekaitse ja ruumide nõuded. Sotsiaalkaitseministri [09.01.2001 määruses nr 4](#) on küll kajastatud nõuded laste hoolekandenasutusele, kuid nimetatud nõuetes ei ole välja toodud erinõudeid KLAT asutustele. Praktilises vaates on küsimusi tekitanud määruse § 15 ja see, kas lastele võiks olla lubatud toidu valmistamine või töö tegemine töötaja juhendamisel. Samuti võiks kaaluda, kas KLAT asutuste puhul tasuks vältida suuremate klaaspindade kasutamist või muude meetmete kasutamist, mis arvestaks teenuse sihtrühma erisustega.
5. Lõpetuseks markeerime, et SKA-s on väljatöötamisel ka KLAT standard, mis võib samuti olla lahenduseks osade VTK-s väljatoodud teemade osas.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Maripuu
peadirektor

Andrus Jürgens
57833628, Andrus.Jurgens@sotsiaalkindlustusamet.ee

Kelli Ilisson
59151809, Kelli.Ilisson@sotsiaalkindlustusamet.ee

Tatjana Portnova
53506885, Tatjana.Portnova@sotsiaalkindlustusamet.ee